

עירובין טו: (משנה) עד יז. (שורה שנייה)

משנה

שיירא שחנתה בבקעה והקיפיה כלי בהמה - מותר לטלטל בתוכה רק אם יתמלאו כל התנאים הבאים:

1. שה"גדר" תהיה גבוהה עשרה טפחים.
2. שהפרוץ בגדר לא יהיה מרובה על העומד.
3. שלא תהיה פירצה יתרה על עשר אמות.

דין פרוץ כעומד:

רב פפא: מותר.

רב הונא בריה דר"י: אסור.

הגמרא הכריעה שהלכה כרב פפא (למרות שדבריו הוקשו מברייתא בסוף הסוגיה), כיוון שניתן לדייק מסעיף 2 במשנה כדעתו.

[משנה בכלאיים] שלש מדות במחיצות:

1. מחיצה פחות מג' (=גדר העשויה מקנים עומדים שרוחב כל קנה פחות מג' טפחים): צריך שלא יהיה בין קנה לקנה ג' טפחים [ואז כל השטח נחשב כמוקף].

2. מחיצה מג' (כולל) עד ד':

(א) לרב פפא הכל נחשב מוקף כל עוד הפרוץ לא מרובה על העומד (ולרב הונא צריך שהעומד יהיה מרובה על הפרוץ).
 (ב) לר"פ: אם הפרוץ מרובה (ולרב הונא: אף אם העומד כפרוץ) - אף כנגד העומד אסור [כי אויר המרובה מבטל לעומד].

3. מחיצה מד' (כולל) עד י' אמות:

(א) כמו א/2.
 (ב) לר"פ: אם הפרוץ מרובה (ולרב הונא: אף אם העומד כפרוץ) - כנגד העומד מותר [כי שיעור העומד חשוב בפני עצמו], כנגד הפרוץ אסור.

אב"י מעמיד משנה זו כחכמים (שעד פחות מג' זה לבוד).

והסיבה להבדל בין 2/ב ל-3/א זה מכיוון שכדי להתיר את כנגד העומד יש צורך בשיעור חשוב (ד' טפחים).

רבא מעמיד משנה זו כרשב"ג (שעד פחות מד' זה לבוד).

אלא שמודה רשב"ג שבמחיצה למטה, לא אומרים לבד כבר מג' טפחים ומעלה, כיוון שזו מחיצה שהגדיים בוקעים בה.

משנה

מחיצה של שתי או של ערב

	ביישוב		בדרך		
	יחיד	רבים	יחיד	רבים	
ר' יהודה	x	x	x	✓	
חכמים (1)	x	x	✓	✓	
ר' יוסי בר"י	x	x	x	x	
חכמים (2)	✓	✓	✓	✓	

ע"פ ביאור הגמרא ב-יז.

וכך פסק רב נחמן (ביחיד בדרך שנותנים לו רק עד בית סאתיים) כיוון שר' יוסי בר"י סובר בזה כמו אב"י.

אך אם הקיף עד בית סאתיים - מותר.

אך אם הקיף עד בית 6 סאים - מותר.

בעיית רב המנונא: מה דין מחיצת ערב שהעומד בה מרובה על הפרוץ?

ביאור שאלת רב המנונא לפי סתמא דגמרא: הביא מחצלת ז' ומשהו, וחקק בה ג' (והשאיר בה ד' למעלה ומשהו למטה), והעמיד אותה בפחות מג' סמוך לקרקע (=לבד) - האם מחיצה זו כשרה?

ביאור שאלת רב המנונא לפי רב אשי: האם מחיצה תלויה (=שאורכה י' אך הגביהה מן הקרקע יותר מג') כשרה? והתשובה היתה שהקלו רק במים להתיר מחיצה שכזו.